VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za barokní perlou a čerty do Kácova

GPS souřadnice: 49.7776126, 15.0264209

Praktické informace

Délka trasy: 6 km

Obtížnost: Středně těžká, ale příjemná trasa. Na trase je jeden kopeček, není to ovšem žádné drama – výživný, ale rychlý. Lenoši mohou počkat pod kopcem. :) Kočárky a kola trasu bohužel neprojedou. Pejskům se výlet bude líbit.

Vzdálenost od Prahy: 70 km zvládnete za 50 minut. Pojede po D1 směr Brno a na exitu 49 sjedete směr Kácov.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: zdarma v ulici Jirsíkově

Posázavský pacifik – jízdní řád: www.pacifikem.cz

Malé muzeum techniky Jawy od Sázavy (jawyodsazavy.cz)

Otevírací doba:
červen: sobota 10–16
červenec a srpen: st– so 10–16
září–květen: po telefonické domluvě na čísle 608 404 017

Vstupné: plné: 100 Kč, snížené: 50 Kč

Možnost občerstvení: Pivovar, hotel na náměstí a skvělá cukrárna na náměstí, v sezóně Bisport pod vyhlídkou.

Nejbližší další výlety agentury Velká dobrodružství: Hrusice, Český Šternberk, Ledeč nad Sázavou, Blaník, Humpolec.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali sourozenci Jakub a Sára ze Zruče nad Sázavou.

Kubík (10 let): „Líbily se mi obrázky na zámku a taky vyprávění o Pekle.“

Sárinka (5 let): „V řece byly kachny a taky jsme si hezky vyprávěli o slepičkách a čertech. “

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás k řece Sázavě do krásného městysu, který se jmenuje Kácov. Současnou podobu mu vtiskla velkovévodkyně Anna Marie Toskánská, jedna z nejvýznamnějších a nejbohatších dam své doby. Na zámku můžete najít zajímavost – jedenáct slepých oken vyzdobených portréty šlechticů tak, aby všichni poddaní měli pocit, že je panstvo neustále sleduje. My budeme sledovat naopak panstvo, ale také řeku a čerty na vyhlídce. Z historického centra se vydáme kolem řeky do přírody a pak zase oklikou přes louky zpátky. Cestou můžete vyhlížet místa, kde natáčely filmy *Špunti na vodě* nebo *Tmavomodrý svět.*

Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci s městysem Kácov, a je pro vás tedy zdarma! :)

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky, na dnešní výlet mohou vyrazit jen ty děti, které se nebojí pekelníků, protože polezeme na Čertovu skálu! Ale předtím nás čeká setkání s paní kněžnou a jejím pejskem z obrazu a také s Posázavským pacifikem. K vyplnění tajenky budete potřebovat ostrý zrak – písmenka do doplňovačky na vás čekají na sochách, obrazech i starých domech. A určitě si nechte od maminky přečíst pohádku *Kuřátko a obilí* a *O slepičce a kohoutkovi*. Bude se vám to dnes hodit! :)Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to:

Zaparkujeme na náměstíčku nedaleko mariánského sloupu před obchůdky. Místa je tady dost. Utáhněte si tkaničky a do batůžku přihoďte hlavně pití, protože nám při stoupání na Čertovu vyhlídku určitě trošičku vyschne v hrdle. Ale jen trošičku, nebojte. :)

Rozhlédněte se. Jak se vám tady líbí? Krása, že?

Jakmile vstoupíme na náměstí, je jisté, že prvním objektem, který nám padne do oka, je **mariánský sloup**. Tahle nádherná barokní práce se tu tyčí již od roku 1730. Sloup byl postaven na příkaz Anny Marie Toskánské po morové epidemii, která tady řádila počátkem 18. století. Na stavbu byly použity dva druhy pískovce. Vidíte je? Jakou mají barvu?

Na vrcholu sloupu je socha Panny Marie s Ježíškem. O něco níže je druhá řada se sv. Josefem a sv. Janem Nepomuckým. Pod nimi jsou sochy sv. Barbory a sv. Kateřiny Alexandrijské. V další řadě směrem dolů jsou sv. Akátius, sv. Kryštof, sv. Pantaleon a sv. Markéta. Opět o něco níže vaše oči pro změnu spočinou na sochách sv. Blažeje, sv. Cyriaka, sv. Jiří a sv. Jiljí. Nejspodněji umístěné sochy představují sv. Diviše, sv. Víta, sv. Eustacha a sv. Erasma. Když se to všechno spočítá, vyjde nám, že se jedná o čtrnáct svatých pomocníků. (Bez Panny Marie, Josefa a Jana z Nepomuku, ti se do tohoto týmu nepočítají...) Jde většinou o světce, kteří pomáhají nemocným.

Stejně jako dnešní lékaři mají každý svou specializaci. Vyberte si...

Akátius – proti bolestem hlavy
Barbora – proti horečce a náhlé smrti
Blažej – proti nemocem krku a pro ochranu domácích zvířat
Kateřina Alexandrijská – proti náhlé smrti
Kryštof – proti moru a nebezpečí na cestách
Cyriak – proti pokušení, asistence v hodině smrti
Diviš – proti bolestem hlavy
Erasmus – proti zažívacím nemocem
Eustach – proti rodinným neshodám (asi psychiatr)
Jiří– péče o zdraví domácích zvířat
Jiljí – proti moru, specializace na invalidy, žebráky a kováře
Markéta Antiochijská – po dobu porodu a pro ochranu před démony
Pantaleon – proti rakovině a tuberkulóze
Vít – proti epilepsii, bleskům a pro ochranu domácích zvířat

Najdete na sloupu nějaké zvíře? A knihu?

Kdo si zapamatoval alespoň dva svaté, o kterých jsme si teď říkali? Vyberte si jednoho z nich a zkuste jeho jméno vyslovit se svým příjmením. Jakpak vám to zní? :) Co třeba Akátius Novák nebo Pantaleon Procházka? :)

Vydáme se ke kostelu. Nedaleko od něj stojí při pravé straně ulice směrem k náměstí hezká kaplička sv. Floriána. Vidíte ji? Čím Floriánek hasí požár?

Najděte v kapličce nápis a v něm letopočet.

1. **Opište první číslici letopočtu.**

Florián je považován za patrona profesí, které souvisejí s ohněm: hasičů, hutníků, kominíků, hrnčířů či pekařů. Obvykle je znázorňován v oblečení římského důstojníka s nádobou na hašení. Nebo jak hasí požár. V českých zemích patří k nejuctívanějším světcům. Požárům je třeba vzdorovat, a především předcházet. Nejspíš proto na sochy a obrazy svatého Floriána při svých toulkách natrefíte co chvíli. Snad stráží dobře.

Dojdeme až ke kostelu. Vidíte velký dřevěný kříž? A vidíte ten se dvěma rameny na věži?

Kostel Narození Panny Marie je dominantou městyse. Původní svatyně byla postavena ve 14. století. V roce 1845 byly při bouři pobořeny věž a část hlavní zdi. Za 17 let ale bylo všechno zase opraveno. Ke kostelu je přistavěna sakristie, nad níž je oratoř. Oratoř je chodbou spojena s nedalekým zámkem. Lépe ji uvidíme za chvilku z druhé strany od zámku.

Co je sakristie, asi tušíte. Ano, v podstatě šatna kněží a ministrantů, kde mívají jak roucha, tak předměty, které potřebují k bohoslužbám. A oratoř je vyvýšená oddělená modlitebna, většinou s vlastním vchodem.

Přejdeme opatrně cestu a zastavíme se před krásnou okrovou budovou se zvláštním štítem. Je to budova radnice, Bohužel není původní.

První **radnice** totiž stála na náměstí a její součástí byly škola a hospoda. Po nařízení císaře Leopolda I., podle kterého měla být náměstí rozšiřována, se tak stalo i v Kácově. Budova radnice byla zbořena a náměstí rozšířeno do dnešní podoby. V nově postavené radnici už se místo pro školu nenašlo, jen pro hospodu. Ale to je pro mnohé také místo, kde se o životě hodně naučí... Tady zřejmě studovali až moc vesele, protože byla radnice v roce 1813 na základě stížností obyvatel zámku přestěhována. Nové sídlo našla v rodném domě Jana Valeriána Jirsíka, podle kterého se dnes jmenuje i celá ulice. Tady zůstala dodnes. A kdo že to byl pan Jirsík? Katolický duchovní, spisovatel a národní buditel. Do dějin Kácova se ovšem příliš nezapsal, působil hlavně v Českých Budějovicích. Tady má alespoň pamětní desku.

2. **Opište třetí slovo nápisu.**

V roce 2003 byla do výklenku ve štítě radnice umístěna socha sv. Václava. Kdo ji najde první, nemusí udělat dřepy. Všichni ostatní ano! :) A udělají jich přesně 2003!

Ba ne, děláme si legraci. Stačí tři. Hezky s rukama nataženýma před sebe jako správní sokolové!

Že nejste žádní správní, ba dokonce ani nesprávní ptáci? Abyste pochopili, pomaličku popojděte trochu zpátky k mariánském sloupu a dobře se dívejte doprava. Vidíte na budově sochu dravého ptáka? To je budova Sokola.

Není to však místo, kde by v kleci chovali nějaký obzvláště vyvedený exemplář chráněného dravce. ***Sokol*** *je označení českého tělocvičného a tělovýchovného spolku, v minulosti hodně velkého a hodně populárního. Kdo kdysi nebyl sokol, ten jako by ani nebyl. Přinejmenším se zdál být podezřelou existencí. Za zakladatele Sokola jsou považováni pánové Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner. Do Sokola můžete vstoupit i dnes, protože tahle tělocvičná organizace vlastně nikdy nezmizela docela. Tyršovo sokolské heslo* V zdravém těle zdravý duch *ostatně platí dodnes.*

Vidíte cvičence v zábradlí balkonku? Vyberte si jednu postavu a postavte se jako ona.

Kolem parku a budovy Sokola scházíme až k nádhernému **zámku**. Renovuje se a už brzy bude přenádherný. Říká se mu Barokní perla Posázaví. Pokud jsou otevřená vrata areálu, nakoukněte. Pak půjdeme po schodech kolem zámku dolů k řece.

Současnou podobu zámku v Kácově vtiskla velkovévodkyně Anna Marie Toskánská, jedna z nejvýznamnějších a nejbohatších dam své doby. Na zámku sice často nepobývala, ale protože si potrpěla na luxus, na stavbě ani výzdobě nešetřila. Mezi největší zajímavosti sídla patří jedenáct slepých oken, která jsou vyzdobena portréty šlechticů. Poddaní tak měli pocit, že je panstvo neustále sleduje. Vidíte? Najdete vedle věže paní s pejskem?

3. **Jakou barvu mají šaty šlechtičny?**

A jakou barvu má pejsek?

Také s vámi jde na výlet nějaká štěkající potvůrka? S námi šel pes Argo a skoro celou cestu plaval v Sázavě. On si totiž myslí, že není pes, ale vydra. :)

Dalším unikátem zámku je nadzemní spojovací chodba, který předěluje zámecké nádvoří. V horní části nese 150 metrů dlouhou chodbu, která spojuje zámek s přilehlým farním kostelem. Víte, k čemu sloužila? Aby paní kněžna mohla chodit na mši v bačkůrkách. :)

Tato úžasná dáma se správně nejmenovala jen Anna Marie, ale také Františka a Terezie. Což zvyšuje pravděpodobnost, že jste s ní tak trochu jmenovci. Šance jsou velké! Pokud je tady nějaká Maruška, Terinka, Andulka nebo Fanda, může u pivovaru jako první odpovědět na další otázku. Šupajdíme tedy dolů a setkáme se u něj.

Anna Marie Františka nebyla žádná velká krasavice. Hlavu si z toho ale nedělala. Byla obdařená obchodním duchem a podnikavostí, což je v životě mnohem důležitější. Byla obdivována jako skvělá organizátorka, výborná jezdkyně a nedostižná lovkyně. V Čechách vlastnila kromě Hostivic a Buštěhradu také Ploskovice, Zákupy a Roudnici. Velkovévodkyně na svých panstvích vše sama plánovala, vymýšlela, vedla účty a vyplácela zaměstnance, k nimž prý byla neobyčejně spravedlivá a uznalá. V soukromém životě sice moc šťastná nebyla, ale zůstalo po ní mnoho dobrého.

Zdejší **pivovar** byl založen již roku 1457. Vystřídal mnoho majitelů, mimo jiné ho vlastnili i Habsburkové. Po roce 1957 se v budově vyráběla léčiva, následně patřila JZD (jednotné zemědělské družstvo), dále Československým drahám, kterým sloužila jako rekreační středisko. Budova ale chátrala natolik, že mělo dokonce dojít k demolici. Naštěstí na ni nějak nebyl čas. Od roku 2001 se tu opět vaří. Místní restaurace je velmi oblíbená, a to nejen vodáky. Není divu, pivovar získal v letech 2009, 2010 i 2011 pivní pečeť.

Kácovské pivo Hubertus je vařeno z českého sladu plzeňského typu, při výrobě se používá hlávkový chmel (žatecký) a pramenitá voda z pivovarských studní.

Co hlásí nápis nad vstupem? Zkuste vymyslet ke každému písmenku křestní jméno začínající právě tímto písmenkem.

Pivovar celý obejděte. Když půjdete doleva, narazíte na budovu děkanství (tento barokní objekt slouží i jako ukazatel nejhorší velké vody, která kdy Kácov postihla). Prvního srpna 1714 zaplavila městečko neslýchaná povodeň a hladina dostoupala až do spodního pokoje fary). Když půjdete doprava, uvidíte zámek od řeky a také zahlédnete jez. Každopádně pod pivovarem narazíte na pěšinku, která vás odvede až pod most.

Dokážete spočítat všechna okna zámku? Kdopak by je chtěl při vánočním úklidu umývat? My určitě ne! :)

Právě u řeky Sázavy, kolem které nyní jdete směrem doleva k mostu, jezdí známý **Posázavský pacifik**.

Malebná lokálka si romantické přízvisko zasloužila především díky svému zasazení do nádherné okolní krajiny. Trať pojmenovali první trempové, kteří jezdili za dobrodružstvím do hvozdů a srubů v okolí Prahy. Napodobovali lovce, tuláky a zlatokopy Divokého západu, o nichž čítávali v knihách Jacka Londona a E. T. Setona. Aby se cítili více „americky“, co mohli, přejmenovali po svém. Tak se stala železnice s několika tunely a kamennými viadukty v údolí řeky Sázavy Posázavským pacifikem. Do dvou tisíc mil Kanadské pacifické železnice vedoucí napříč celým severoamerickým kontinentem má sice daleko, ale bujará česká fantazie ji pocitově značně prodlužuje.

Vyhlášená železniční trať jezdí z Prahy do Čerčan (č. 210) a z Čerčan do Světlé nad Sázavou (č. 212). Kolem řeky Sázavy se vine v délce asi tak 130 km.

Když už jsme u těch akcí, musíme připomenout, že se v Kácově každoročně koncem srpna koná proslulá pouť a Kácovský běh a v září Posvícenský jarmark.

Od roku 2007 se po tři roky na zdejších loukách také konal jeden z největších hudebních festivalů Sázavafest, na který se do městečka sjíždělo kolem 20 000 lidí.

Podejděte most a objevte letopočet. Opět budeme hledat schovaná čísílka.

4. **Opište poslední číslici letopočtu.**

Pěšinka nás odvede na most, který bezpečně po chodníčku přejdeme a vydáme se po modré turistické značce doleva podél trati. Se Sázavou po levici půjdeme asi kilometr,

Která je levá? Zvedněte ji. A k ní zvedněte pravou nohu. A teď obě nohy na zem a udělat dva skoky jako klokan. Kdo má na břiše kapsu, je ve výhodě. :) Vy jste ale šikovné děti!

Chtěli jsme vám něco napsat o skalách, které vidíte nad tratí, ale dozvěděli jsme se následující. Tak to raději necháme být. To bychom nevysvětlili ani za rok! :)

Skalní defilé nad pravým břehem Sázavy pod Kácovem je tvořeno převážně migmatitizovanými pararulami s čočkami erlanů a amfibolitů typických pro pestrou sérii moldanubika. Skály vystupují strmě nad říčním údolím a zachycují nejméně tři stadia plastické deformace a refoliace. :)

Vyhlížíme první vysoký semafor. Mezitím se můžete zamyslet, zda neznáte nějakou pohádku či básničku o vlacích. My si

vzpomněli na *Lokomotivu Tomáš.* Podle nás by to sice měla být lokomotiva Tomáška nebo Tominka, protože je ženského rodu, ale poslední dobou už se to tak nebere. A také na jednu písničku, kterou si nyní můžeme zazpívat. Rodiče či prarodiče odpustí ten jeden verš. Však jdeme od pivovaru. :)

5. **Doplňte chybějící slovo.**

Jede jede …. kouří se jí z komínka,
jede jede do dáli, veze samý vožralý,
jede jede do dáli, veze samý vožralý.

Neusínej, nechoď spát, neusínej, nechoď spát,
až do rána bílýho budem zpívat, budem hrát,
až do rána bílýho budem zpívat, budem hrát.

Napravo za tratí na nás vykoukne pidikaplička a o kousek dál velký semafor.

Jaké barvy na něm svítí? A vidíte už skálu napravo na kopci nad vámi? Tak to je Čertova vyhlídka. Tam za chvilku polezeme. Ale musíme to vzít nahoru po schůdkách od mostu, ke kterému teprve míříme. Než k němu dojdeme, máme aspoň trošku času povědět si něco o pekelných mocnostech.

Děti, kdo se bojí čertů? My strašně! Víte o nich něco? Schválně, kdo si vzpomene na nějakou pohádku s čertem? Třeba *S čerty nejsou žerty* a *Dalskabáty, hříšná ves, Peklo s princeznou, Čert a Káča* nebo *Čertoviny.* I v *Princezně ze mlejna* jeden čertík byl, že?

Čert je původně démonická postava ze slovanských bájí. V českém podání jde o postavu z pohádek, obyvatele pekla. Poznáte ho podle rohů, kopyta, ocasu a ušmudlané chlupaté kůže. (Pokud zrovna není v převleku.) Z pekla se čerti vydávají mezi lidi, aby získali úpisy a později za své služby duše, které po určené době peklu propadnou. Čerti do pekla rovněž přemisťují duše hříšníků a zlých lidí. Peklo je místo v posmrtném životě, ve kterém jsou zemřelí podrobeni věčnému utrpení za své viny. Lepším místem posmrtného života je nebe čili ráj. Čeští čerti můžou být směšní tatrmani, v cizině se jich ale děti i dospělí většinou doopravdy alespoň trochu bojí.

Víte, jak se jmenuje vládce pekel? Podobně jako autorka tohoto textu. :)

Lucifer! Již raně křesťanská tradice považovala Lucifera nebo také Satana za temnou postavu – protivníka Boha. Původně prý byl jedním z nejvyšších andělů. Zatoužil však rovnat se Bohu, což se nedělá. Bůh jej za trest srazil z nebe. Z anděla se stal ďábel, kníže pekel, zosobnění zla.

Pomaličku přemýšlejte o říkankách o čertech a vyhlížejte most. Napravo ve stráni za ním na vás čeká další otázka. Výstup na vyhlídku začíná za přejezdem u nádraží a je nutno překonat 198 schodů vytvořených z přírodních materiálů. Úplně dole pod nimi je dřevěná cedulka s nápisem.

6. **Doplňte: Lesy … život**

A stoupáme a stoupáme. Kdo chce, může nás s takovou trasou posílat do pekel, ke všem čertům a podobně. Pokud mu to pomůže, odpustíme mu to. Nebo si optimisticky mumlat nějaké říkanky o čertech. My známe jen jednu. Tady je:

Ententýky, dva špalíky,
čert vyletěl z elektriky,
bez klobouku, bos,
narazil si nos!

Boule byla veliká
jako celá Afrika.
Tuze ho to bolelo,
narazil si koleno.

Víte ale, že je tahle říkanka trochu – jak bychom to řekli – krutá vůči mužskému pohlaví? Ententýk je ve skutečnosti vykastrovaný kačer (z německého die Ente = kachna). A co že je to vykastrování? Zákrok, při kterém lidé samcům odstraňují varlata, aby se – mimo jiné – nemohli dále rozmnožovat. Zákrok se prý prováděl za pomoci dvou špalíků.

Představujeme si, že jimi varlata kačerům nějak drtili či tak něco… No, radši si to ale ani nepředstavovat. :)

V okamžiku, kdy vylezeme do dvou třetin kopce, máme skoro vyhráno. Až k vyhlídce totiž pokračujeme lesními značenými cestami. Za deset minut jsme na vrcholu a čeká nás zasloužená „kochací“ odměna.

Z vyhlídky na skalním ostrohu je nádherný pohled na meandr řeky Sázavy, který s železniční tratí omotává městys Kácov. Uchvátí vás také vrcholy Klenka, Kosina, Vráže a Klásek. A ty okolní vesnice! Skála pod vyhlídkou se jmenuje Čertovka, pravděpodobně podle tvaru skály. Anebo podle vlezu do pekla, který by tady klidně někde mohl být! :) O kousek výše nad kochacím stanovištěm na vás čekají altán a informační panel.

Jak zpátky? Stejnou cestou pěkně až k mostu. Tentokrát ho přejdeme. Otočte se a zamávejte Čertově skále. Nepřipadá vám, že odtud z pekla trochu stoupá dým? :) Nám ano. Ale my šli kolem v době oběda…

Napravo je hřbitov, ke kterému míříme. Můžeme to vzít po asfaltce nebo zkratkou pěšinkou kolem slepiček.

Věděli byste, jak se jmenují sameček a mládě od slepice?

Slepice řada běžných lidí podceňuje. Především ti, co s nimi nikdy neměli co do činění. Slípky jsou nadmíru zajímavá stvoření, což vám může potvrdit autorka těchto řádek, která jich má na dvorku hned 15 :).

Věděli jste třeba, že slepice jí trávu jako špagety? Doslova ji vcucávají. Slípky se rády pasou, proto jsou pro ně volné travnaté výběhy úplným rájem na zemi. Během pastvy vyzobávají i nejrůznější semena a hmyz. Zbožňují popelení. Prachová koupel je pro ně něco jako pro nás návštěva lázní. Slípky se v hlíně a prachu rády vyřádí.

Vidíte, že i ty za plotem mají vytvořenou prachovou lázeň – to jsou ty prohlubně v zemi. Skvěle se v nich za tmy podvrkávají kotníky! :)

Znáte básníkovu pohádku *Kuřátko a obilí* od Františka Hrubína? Určitě ano, je moc hezká.

Jak to bylo, pohádko?

Zabloudilo kuřátko

za zahradou mezi poli

pípá, pípá, nožky bolí.

Ve vysokém obilí

bude večer za chvíli.

„Povězte mi, bílé ovsy, kudy vede cesta do vsi?“

„Jen se zeptej ječmene, snad si na to vzpomene.“

Jaké obilniny kuřátko na své cestě potká? Pokud neznáte pohádku, zkuste vyjmenovat obilniny jen tak z hlavy. Začínají na písmenka J, O, Ž, P.

A jsme u hřbitova. O slepičkách se na cedulce nic nepíše, ale je zde jiný zákaz.

7. **Které zvíře nesmí na hřbitov?**

Po asfaltce pokračujeme ke kravičkám. O těch si povyprávíme zase na jiném výletě, teď si řekneme ještě poslední věc ke kurům, kuřicím a spol.

Znáte pohádku o *Kohoutkovi a slepičce*?

Šli spolu na procházku a lačnému kohoutkovi-skrblíkovi zaskočilo v zobáčku zrníčko. (Chtěl ho sezobnout, aby slepička nevěděla.) Slepička honem utíkala ke studánce pro vodu na zapití. Jenže ouha, již tehdy nebyla ani nepitná voda zdarma. Studánka chtěla za službu šátek, švadlena za šátek botičky… A tak se slepička mohla ulítat. (Respektive uběhat, protože se slípkám letky dvakrát ročně zastřihují.) Kdo jí nakonec pomohl?

Nebi bylo slepičky líto. Rozhodlo se, že slepičce pomůže, a seslalo na zem vlahý deštík. Louka dala trávu kravičce, kráva

dala mléko prasátku, prase dalo štětiny ševci, švec dal botičky švadlence, švadlenka dala šátek studánce. Studánka dala vodu slepičce. Slepička honem utíkala do obory za kohoutkem. Dala mu napít, a tak ho zachránila. A kohoutek? Ten už od té doby nebyl vůbec lakomý a se slepičkou se o všechno hezky dělil.

Na konci cesty odbočíme doleva. Míříme ke krásnému místu. Ještě předtím najděte dopravní značku. Co říká? Co přikazuje? Neporušujete zrovna tenhle dopravní předpis? Asi ne, že? Však už jsme skoro na konci výletu a nožky trochu bolí. O sprintu se tedy nedá mluvit.

Arboretum (něco jako botanická zahrada**)** se nachází na severozápadě městyse Kácov, založeno bylo v roce 2014. Je zaměřeno na didaktickou, vědeckou, sbírkovou a populárně-naučnou činnost. Přístupné je zdarma po celý rok. Jednotlivé prvky a rostliny jsou tu seskupovány do celků navozujících mír, pohodu a harmonii.

U vstupu vás uvítá kosatcový záhonek, který lemují vrbové plůtky oddělující jednotlivé odrůdy. Vědění vám tu také obohatí odborné popisy rostlinek nebo třeba hmyzí hotel.

Najděte cedulku *Keltský horoskop*.

8. **Opište název stromu u číslice 18.**

Najdete vrbový tunel? A co třeba paletku s nápisem IRIS?

Pohrajte si, všechno si prohlédněte, odpočiňte si. Není žádný spěch, do cíle to máme už jen dvacet minut chůze.

Pokračujeme mezi domy. Vracíme se k městysu. Správný směr nám určuje kostelní věž, která je hezky vidět.

Vyhlížíme velký bílý dům, na němž na nás čeká odpověď na poslední dnešní otázku. Nese totiž dvouslovný nápis.

9. **Opište nápis pod slovem LABORATOŘ.**

Máte? Paráda! Copak na vás kouká z tajenky? Je to jméno významného pána, o kterém už jsme se zmínili a který se v Kácově v roce 1798 narodil.

Jak už jsme si říkali, byl to český katolický duchovní, spisovatel, vlastenec a národní buditel. V letech 1851 až 1883 působil jako čtvrtý biskup českobudějovický a z titulu své funkce zasedal v Českém zemském sněmu a Říšské radě. Zvelebil českobudějovickou diecézi a vybudoval českobudějovické českojazyčné školství, když mimo jiné založil první českojazyčné gymnázium.

Zajímavostí je, že se tento biskup při narození jmenoval jinak – Jiřík. Ke změně příjmení z Jiříka na Jirsíka došlo – jak jinak – upsáním úředníka. Duchovní správce, který vystavoval Janovi křestní list, se na něm dopustil dvojnásobné chyby. I když je v matrice zřetelně uvedeno, že křestní jméno bylo Johanes Victorinius Gyřík, *udělal z chlapce* Valeriána *a jako prémii* Jirsíka. *Jméno* Jan Valerián Jirsík *nebohému* Janu Jiříkovi *již zůstalo. Inu, to se prostě tak kdysi stávalo. A mějme na paměti, že zdejší pivovarnictví má dlouhou tradici a moky sílu...*

Je hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Přicházíme k rodnému domu pana Jirsíka a ke kostelu, který už znáte. Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! ☺

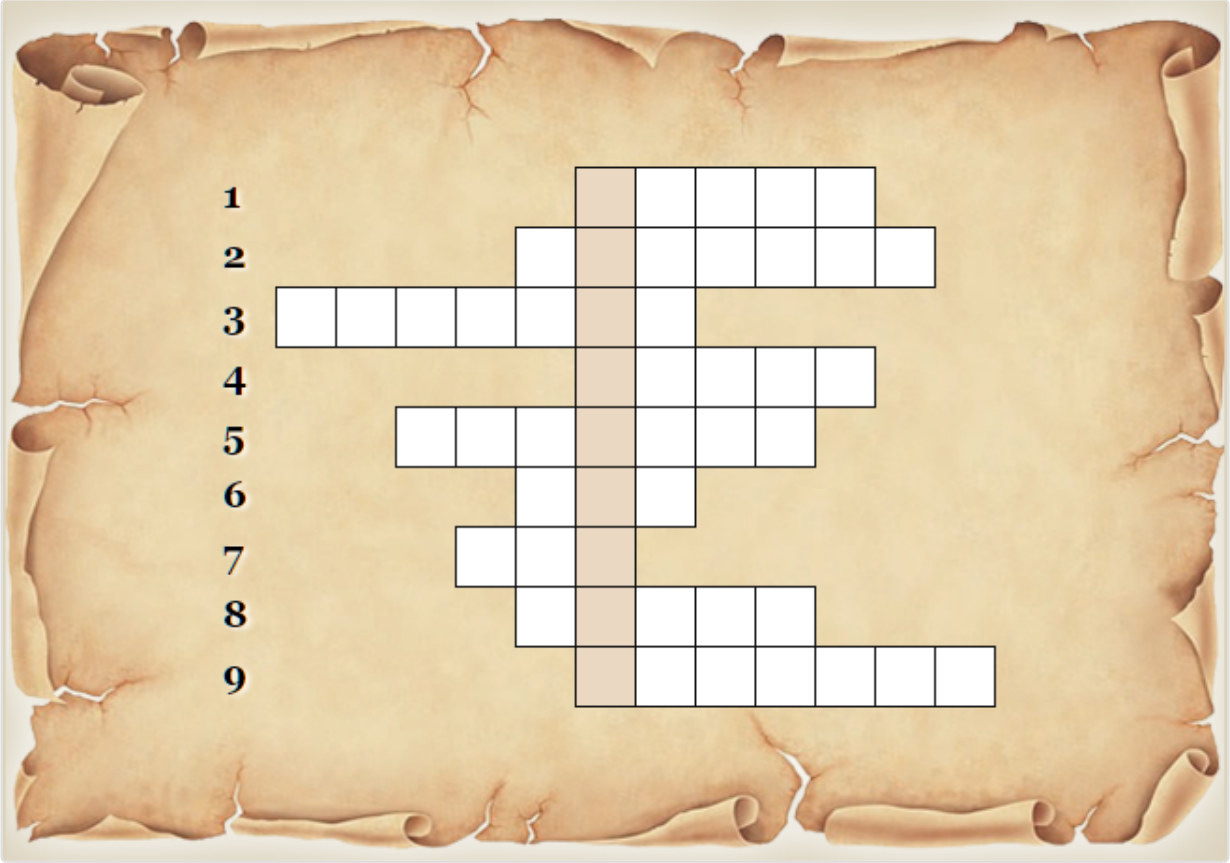
Tip na závěr:

*Naproti kostelu v Kácově můžete navštívit **Malé muzeum techniky Jawy od Sázavy**, které bylo otevřeno v roce 2015. Vznikalo v postupně rekonstruovaných prostorách původního činžovního domu z počátku 20. století. V expozicích vás nadchnou především české a slovenské motocykly, mopedy, skútry a kola. Další část sbírky tvoří historické fyzikální modely, ampérmetry a voltmetry, tovární krystalové přijímače a historické radiopřijímače.*

V textu byly použity mimo jiné texty z webů www.kudyznudy.cz, tourist.posazavi.com, www.cestyapamatky.cz, www.kacov.cz

Otázky k tajence

1. **Opište první číslici letopočtu.**
2. **Opište třetí slovo nápisu.**
3. **Jakou barvu mají šaty šlechtičny?**
4. **Opište poslední číslici.**
5. **Doplňte chybějící slovo.**
6. **Doplňte: Lesy … život**
7. **Které zvíře nesmí na hřbitov?**
8. **Opište strom u číslice 18.**
9. **Opište nápis pod slovem LABORATOŘ.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 19.11.2026 07:12